

ELEKTRİK PİYASASI MEVZUATI BAĞLAMINDA ABONELİK SÖZLEŞMELERİ YÖNETMELİĞİ'NE İLİŞKİN BİR DEĞERLENDİRME

Hacı Yusuf ÇINAR*

ÖZET

Elektrik piyasası mevzuatı ile 6502 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun ve bu kanuna dayalı olarak çıkarılan Abonelik Sözleşmeleri Yönetmeliği, tüketici kavramını farklı tanımlamakta ve birbiriyle çelişen hükümler içermektedir. Elektrik piyasasında tüketicileri korumaya yönelik temel kanuni düzenlemeler olan 6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu ile 4628 sayılı Enerji Piyasası Düzenleme Kurumunun Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun, anılan kanunlardan sonra yürürlüğe giren 6502 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanuna göre özel kanun niteliğini haizdirler. Her iki kanun da elektrik kullanan tüketiciler için bu tüketicileri korumaya yönelik düzenlemeleri yapma görev ve yetkisini EPDK'ya vermiştir. Bu çerçevede, elektrik piyasası mevzuatı ile Abonelik Sözleşmeleri Yönetmeliği arasında ihtilaf bulunması durumunda elektrik piyasası mevzuatı öncelikli olarak uygulanmalıdır.

***Anahtar Kelimeler:** Abonelik Sözleşmeleri Yönetmeliği, elektrik tüketicisi, abone, elektrik piyasası mevzuatı, özel kanun*

AN ASSESSMENT ON SUBSCRIPTION CONTRACTS REGULATION IN THE CONTEXT OF ELECTRICITY MARKET LEGISLATION

ABSTRACT

The electricity market legislation, the Law on the Protection of the Consumer No. 6502 and the Subscription Contracts Regulation issued on the basis of this law define the consumer concept differently and contain contradictory provisions. The Law on the Electricity Market No. 6446 and the Law on the Organization and Duties of the Energy Market Regulatory Authority No. 4628, which are the basic legal regulations for the protection of the consumers in the electricity market, are special legal arrangements with regard to the Law on the Protection of the Consumer No. 6502 entered into force after the mentioned laws. The Law No. 6446 and The Law No. 4628 entrust EMRA the duty and authority to make regulations to protect these consumers. In this context, in case of any conflict among the electricity market

* Kamu Hukuku Doktora Öğrencisi. e-posta: fbulkersu@gmail.com.

DOI : 10.34246/ahbvuhfd.609125

Yayın Kuruluna Ulaştığı Tarih : 20/10/2017

Yayınlanmasının Uygun Görüldüğü Tarih: 09/07/2019

legislation and the Subscription Contracts Regulation, it is the electricity market legislation that should be applied primarily.

Key Words: *The Subscription Contracts Regulation, electricity consumer, the electricity market legislation, subscriber, special law*

1. Elektrik Piyasasında Tüketici Kavramı ve Tüketicinin Korunması

A. Elektrik Piyasasında Tüketici ve Abone Kavramları

6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu (EPK) ve bu kanuna dayalı olarak yayımlanan Elektrik Piyasası Tüketici Hizmetleri Yönetmeliği (Tüketici Yönetmeliği)'ne göre tüketici "Elektriği kendi kullanımı için alan kişiyi"; serbest tüketici "Kurul tarafından belirlenen elektrik enerjisi miktarından daha fazla tüketimde bulunması veya iletim sistemine doğrudan bağlı olması veya organize sanayi bölgesi tüzel kişiliğini haiz olduğu için tedarikçisini seçme hakkına sahip gerçek veya tüzel kişiyi"; tüketimi düşük serbest tüketici "Yıllık elektrik enerjisi tüketimi 100.000 kWh'tan düşük olan serbest tüketiciyi"; serbest olmayan tüketici "Elektrik enerjisi ve/veya kapasite alımlarını sadece, bölgesinde bulunduğu görevli tedarik şirketinden yapabilen gerçek veya tüzel kişiyi"; son kaynak tedariki ise "Serbest tüketici niteliğini haiz olduğu hâlde elektrik enerjisini, son kaynak tedarikçisi olarak yetkilendirilen tedarik lisansı sahibi şirket dışında bir tedarikçiden temin etmeyen tüketicilere elektrik enerjisi tedarikini" ifade etmektedir.¹

Elektrik piyasası mevzuatında tüketici tanımı geniş bir kavramı ifade etmektedir. Elektriği ticari, mesleki ya da kişisel amaçlarla kullanması veya kullanmaması bakımından ayırım yapılmaksızın elektrik kullanan her kişi tüketici kabul edilmektedir.

Serbest tüketicilik içinse dağıtım sisteminden elektrik alanlar için belli bir tüketimi aşma şartı getirilmiş, iletme doğrudan bağlı olanlar içinse bu şart aranmamıştır.

Elektrik piyasası mevzuatına göre elektrik kullanmanın ön şartı tedarikçi ile elektrik kullanmak isteyen kişi arasında sözleşme yapılmasıdır. Serbest tüketicilerle tedarikçileri arasında tesis edilen sözleşme "ikili anlaşma";

¹ Tanımlar için bkz. EPK m. 3 ve Tüketici Yönetmeliği m.4. (<http://www.epdk.org.tr>, erişim: 15.06.2018)

serbest olmayan tüketicilerle serbest olduğu halde tedarikçisini seçmemiş olan kişilerin görevli tedarik şirketleri ile imzalamak zorunda oldukları sözleşme “perakende satış sözleşmesi” olarak adlandırılmaktadır.² Bir önceki cümleyi açmak adına ifade etmek gerekir ki serbest tüketicilerin tamamı tedarikçilerini seçip ikili anlaşma ile elektrik kullanmamaktadır. Bu tüketicilere elektrik, son kaynak tedariki kapsamında görevli tedarik şirketi tarafından sağlanmaktadır.³

Serbest olmayan tüketiciler ile serbest olduğu halde son kaynak tedariki kapsamında enerji alan tüketicilerle tedarikçi (görevli tedarik şirketi) arasında perakende satış sözleşmesi imzalanmak zorundadır. Nitekim Tüketici Yönetmeliği'nin 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (u) bendi perakende satış sözleşmesini “Bağlantı anlaşması mevcut olan kullanım yeri için, görevli tedarik şirketi ile tüketiciler arasında ilgili mevzuat hükümleri çerçevesinde, perakende satış tarifesi veya son kaynak tedarik tarifesiyle elektrik enerjisi ve/veya kapasite temini ile hizmet alınmasına yönelik olarak yapılan faaliyetlere ilişkin koşul ve hükümleri kapsayan sözleşme” şeklinde tanımlamıştır. Tanımda yer alan “perakende satış tarifesi” ile “son kaynak tarifesi” EPDK tarafından belirlenen tarifeler olup bu çalışmada düzenlemeye tabi tarife adı altında birlikte kullanılacaklardır.

Serbest tüketicilerden tedarikçisini seçmiş olanlar ise tedarikçileri ile yaptıkları ikili anlaşmalar kapsamında elektrik kullanırlar. Anılan anlaşmalarla belirlenen tarifeler düzenlemeye değil müzakereye tabi tarifelerdir. Diğer bir deyişle taraflar arasında özgürce belirlenerek uygulanırlar. Dolayısıyla, serbest tüketicilerin tedarikçilerini seçmeleri halinde düzenlemeye tabi tarife ile olan bağları kopmaktadır. Ancak, yukarıda da belirtildiği üzere, bu tüketicilerden tedarikçisini seçmemiş olanlara, son kaynak tedarikçisinin bir gereği olarak düzenlemeye tabi tarifeden elektrik verilir.

Elektrik piyasasında “abone” tanımına ise ne EPK'da ne de mer'i Tüketici Yönetmeliği'nde yer verilmemiştir. Buna karşılık abone grupları “Dağıtım Lisansı Sahibi Tüzel Kişiler ve Görevli Tedarik Şirketlerinin Tarife Uygulamalarına İlişkin Usul ve Esaslar”⁴ kapsamında belirlenmiştir. Anılan usul ve esaslara göre abone grupları sırasıyla sanayi, mesken, tarımsal sulama, aydınlatma ve ticarethane abone grupları şeklinde 5 gruba ayrılmıştır. Mezkur

² Bkz. EPK m. 3 ve Tüketici Yönetmeliği m. 4. (<http://www.epdk.org.tr>, erişim: 15.06.2018)

³ Anılan tüketicilerle de perakende satış sözleşmesi imzalanmakta ve fakat elektrik, son kaynak tarifesi kapsamında temin edilmektedir.

⁴ Düzenleme için bkz. (<http://www.epdk.org.tr>, erişim:15.06.2018)

Usul ve Esaslar'da da abone tanımı bulunmamaktadır. Anılan kavrama ilişkin olarak Mülga Tüketici Yönetmeliği yol gösterici nitelikte bir tanıma yer vermiştir. Buna göre abone “Perakende satış sözleşmesi ile elektrik enerjisi ve/veya kapasite alan gerçek veya tüzel kişiyi” ifade etmektedir.⁵ Diğer bir deyişle elektrik piyasasında “abone” kavramı, ikili anlaşma ile elektrik alan serbest tüketiciler dışındaki tüketicileri kapsayan sınırlı bir kavramdır.

B. Elektrik Piyasasında Tüketicileri Korumaya Yönelik Düzenlemeler

EPK'nın amaç maddesi “(1) Bu Kanunun amacı; elektriğin yeterli, kaliteli, sürekli, düşük maliyetli ve çevreyle uyumlu bir şekilde tüketicilerin kullanımına sunulması için, rekabet ortamında özel hukuk hükümlerine göre faaliyet gösteren, mali açıdan güçlü, istikrarlı ve şeffaf bir elektrik enerjisi piyasasının oluşturulması ve bu piyasada bağımsız bir düzenleme ve denetimin yapılmasının sağlanmasıdır.” hükmünü içermektedir. Görüldüğü üzere amaç maddesi EPK'nın tüketici odaklı bir Kanun olduğunu ifade etmektedir.

EPK'da tüketicileri korumaya yönelik hükümler, genel itibariyle, lisansların sona erdirilmesi veya iptali halinde bir başka tüzel kişiye lisans verilmesine kadarki aşamalarda her türlü tedbirin Kurul tarafından alınmasına yöneliktir. Nitekim EPK'nın

- 5 inci maddenin onbirinci fıkrası “(11) Kurum, tüketicilerin korunması ve piyasa faaliyetlerinin aksamaması için lisansların sona erdirilmesi veya iptali durumlarında gerekli tedbirleri alır.” hükmünü,
- 16 ncı maddesinin üçüncü fıkrasının (d) bendi “d) Kurum tarafından tüketicilerin korunması ve hizmetlerin aksamaması için, lisansı sona erdirilen dağıtım bölgesi için başka bir tüzel kişiye dağıtım lisansı verilene kadar her türlü önlem alınır.” hükmünü ve
- 16 ncı maddesinin dördüncü fıkrasının (b) bendi “b) Kurum tarafından tüketicilerin korunması ve hizmetlerin aksamaması için, lisansı sona erdirilen görevli tedarik şirketinin yerine, son kaynak tedarikçisi olarak başka bir tüzel kişinin belirlenmesine kadar, her türlü önlem alınır.” hükmünü

amirdir.

⁵ Tanım için bkz. Mülga Tüketici Yönetmeliği m.4 (<http://www.epdk.org.tr>, erişim: 15.06.2018)

Elektrik piyasasında tüketicileri koruyan hükümlere esas olarak 4628 sayılı Enerji Piyasası Düzenleme Kurumunun Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun (Teşkilat Kanunu)'da yer verilmektedir. Anılan Kanunun

- 4 üncü maddesinin ikinci fıkrası “Kurum, tüzel kişilerin yetkili oldukları faaliyetleri ve bu faaliyetlerden kaynaklanan hak ve yükümlülüklerini tanımlayan Kurul onaylı lisansların verilmesinden, ... dağıtım ve müşteri hizmetleri yönetmeliklerinin oluşturulmasından, tadilinden ve uygulatırılmasından, denetlenmesinden, ... piyasa ihtiyaçlarını dikkate alarak serbest olmayan tüketicilere yapılan elektrik satışında uygulanacak fiyatlandırma esaslarını tespit etmekten ve bu fiyatlarda enflasyon nedeniyle ihtiyaç duyulacak ayarlamalara ilişkin formülleri uygulamaktan ve bunların denetlenmesinden ve piyasada bu Kanuna uygun şekilde davranılmasını sağlamaktan sorumludur.” hükmünü,
- Kurulun görevlerini sayan 5 inci maddesinin altıncı fıkrasının (c) bendi “c) Tüketicilere güvenilir, kaliteli, kesintisiz ve düşük maliyetli elektrik enerjisi hizmeti verilmesini teminen gerekli düzenlemeleri yapma” hükmünü,
- Kurumun hizmet birimlerinin görev ve yetkilerini düzenleyen 9 uncu maddesinin ikinci fıkrasının Elektrik Piyasası Dairesi Başkanlığının görevlerini sayan (a) bendi “Bu Kanun ve diğer kanunlarla Kuruma verilen elektrik piyasası ile ilgili düzenleme, rekabet şartlarını oluşturma, tüketici haklarının korunması ile tüketici şikâyetlerinin incelenmesi çalışmalarını yapmak, her türlü lisans, sertifika, izin ve belgelendirmeye ilişkin iş ve işlemleri yürütme”yi hükmünü

içermektedir.⁶

Görüldüğü üzere Teşkilat Kanunu, tüketicilerle ilgili düzenlemeleri yapma, tüketici haklarını koruma ve tüketici şikâyetlerini incelemeyi Kurumun görevleri arasında saymıştır. Diğer bir deyişle, tüketicilere ilişkin olarak ikincil mevzuatı çıkarmak ile uygulamanın mevzuata uygun yönde cereyan edip etmediğini izlemek ve bu minvalde gelen şikâyetleri incelemek EPDK'nın görevidir.

Elektrik piyasasında düzenlemeye tabi tarifeden elektrik kullanan tüketicilerin haklarını korumak için Enerji Piyasası Düzenleme Kurulu

⁶ Söz konusu hükümler için bkz. (<http://www.epdk.org.tr>, erişim:15.06.2018)

tarafından bu tüketicilerle imzalanacak perakende satış sözleşmesi 22/11/2018 tarihli ve 8192 sayılı Kurul Kararı⁷ ile standart sözleşme olarak düzenlenmiştir. Bu minvalde, düzenlemeye tabi tarifeden enerji almak zorunda olan serbest olmayan tüketiciler ile serbest olduğu halde tedarikçisini seçmediği için son kaynak tedariki kapsamına giren serbest tüketiciler, görevli tedarik şirketleriyle standart nitelikteki perakende satış sözleşmesi imzalamak zorundadır.

Elektrik piyasasında müzakereye tabi tarifelerden enerji satın almak isteyen serbest tüketiciler ile tedarikçileri arasında imzalanacak olan anlaşmalar EPK'da ikili anlaşma olarak adlandırılmakta ve "Gerçek ve tüzel kişiler arasında özel hukuk hükümlerine tabi olarak, elektrik enerjisi ve/veya kapasitenin alınıp satılmasına dair yapılan ve Kurul onayına tabi olmayan ticari anlaşmalar" şeklinde tanımlanmaktadır.⁸

Serbest tüketicilerle tedarikçileri arasında yapılan ikili anlaşmalar EPDK tarafından düzenlenmemekte ve geçerlilikleri de EPDK onayına tabi olmamaktadır. Ancak bu kuralın istisnası bulunmakta ve söz konusu istisnayı tüketimi düşük serbest tüketicilerle yapılan ikili anlaşmalar teşkil etmektedir. Tüketici Yönetmeliğinin 2 nci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi ile aynı Yönetmeliğin 9 uncu maddesi, tüketimi düşük serbest tüketiciler ile tedarikçiler arasında kurulacak olan ikili anlaşmalar hakkında mezkur Yönetmeliğin üçüncü bölüm hükümlerinin uygulanacağını amirdir. Tüketici Yönetmeliğinin üçüncü bölümü ise belirli-belirsiz süreli ikili anlaşma türleri, anlaşmalarda bulunması zorunlu hususlar, anlaşmaların kurulması, cayma hakkı, sona erme ve yenileme ile haklı fesih gibi bir çok konuda amir hükümler içermektedir. Diğer bir deyişle tüketimi 100.000 kWh'tan düşük olan serbest tüketiciler ile bu tüketicilere elektrik tedarikinde bulunmak isteyen tedarikçiler arasında imzalanacak olan ikili anlaşmaların Tüketici Yönetmeliği'nin üçüncü bölümüne uygun olarak düzenlenmeleri zorunluluğu bulunmaktadır. Tüketimi düşük serbest tüketiciler dışındaki serbest tüketicilerle yapılacak ikili anlaşmalar ise kapsam dışında bırakılmaktadır.

O halde, kısaca belirtmek gerekirse;

- serbest olmayan tüketiciler ile serbest olduğu halde tedarikçisini seçmediği için son kaynak tedariki kapsamına giren serbest tüketicilerle yapılacak perakende satış sözleşmesi standart sözleşme olarak EPDK tarafından düzenlenmekte,

⁷ Anılan Kurul Kararı için bkz. (<http://www.epdk.org.tr>, erişim:15.06.2018)

⁸ İkili anlaşmalar hakkında ayrıntılı bilgi için bkz. YAVUZ, s. 135 v.d.; CEVLAN, s. 47 v.d.

- tüketimi düşük serbest tüketicilerle yapılan ikili anlaşmalarla ilgili usul ve esaslar Tüketici Yönetmeliği marifetiyle EPDK tarafından düzenlenmekte,
- tüketimi düşük serbest tüketiciler dışındaki tüketicilerle ilgili ikili anlaşmalar ise EPDK tarafından düzenlenmemekte

ve tarafların serbest iradeleriyle teşekkül edilmektedir.

2. Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun Çerçevesinde Tüketici Kavramı İle Abonelik Sözleşmeleri Yönetmeliği

A. Tüketici Kavramı

6502 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun (Tüketici Kanunu)'a göre tüketici "ticari veya mesleki olmayan amaçlarla hareket eden gerçek veya tüzel kişiyi" ifade etmektedir.⁹ Söz konusu tanım, elektrik piyasası mevzuatında yer verilen tüketici ve abone tanımları ile karşılaştırıldığında;

- düzenlemeye tabi tarifeden elektrik alanlardan sanayi, ticarethane ve tarımsal sulama abonelerinin
- müzakereye tabi tarifeden elektrik alanlardan da yine ticari veya mesleki amaçlarla hareket edenlerin

anılan Kanun kapsamına girmediği neticesi ortaya çıkmaktadır.

B. Abonelik Sözleşmeleri Yönetmeliği

Tüketici Kanununun çok önemli düzenlemelerinden biri ise "Abonelik sözleşmeleri" başlıklı 52 nci maddesidir. Anılan maddeye önemine binaen yer vermek gerekmektedir:

" MADDE 52- (1) Abonelik sözleşmesi, tüketicinin, belirli bir mal veya hizmeti sürekli veya düzenli aralıklarla edinmesini sağlayan sözleşmelerdir.

(2) Yazılı veya mesafeli olarak kurulan bu sözleşmelerin bir nüshasının kâğıt üzerinde veya kalıcı veri saklayıcısı ile tüketicie verilmesi zorunludur.

(3) Belirli süreli abonelik sözleşmelerine sözleşmenin belirlenen süre

⁹ Bir önceki kanunda da tüketici "bir mal veya hizmeti ticari veya mesleki olmayan amaçlarla edinen, kullanan veya yararlanan gerçek ya da tüzel kişi" olarak tarif edilmiş olup anılan Kanunun esprisinin satım amaçlı olmayan nihai tüketim ve kullanım yapan tüketiciler olduğu belirtilmiştir. Bkz. KADIOĞLU, s. 35.; Anılan tanımın AB mevzuatına uygun olduğu ifade edilmiştir. Bkz. ASLAN, s. 3.

kadar uzayacağına ilişkin hükümler konulamaz; ancak abonelik sözleşmesinin kurulmasından sonra, sözleşmenin sona ereceği tarihe kadar tüketicinin talepte bulunması veya onay vermesi hâlinde abonelik sözleşmesi uzatılabilir.

(4) Tüketici, belirsiz süreli veya süresi bir yıldan daha uzun olan belirli süreli abonelik sözleşmesini herhangi bir gerekçe göstermeksizin ve cezai şart ödemeksizin istediği zaman feshetme hakkına sahiptir. Süresi bir yıldan az olan belirli süreli abonelik sözleşmesinde satıcı veya sağlayıcı tarafından sözleşme koşullarında değişiklik yapılması hâlinde de tüketici sözleşmeyi feshedebilir. Fesih bildirimini kâğıt üzerinde veya kalıcı veri saklayıcısı ile satıcı veya sağlayıcıya yöneltilmiş olması yeterlidir. Satıcı veya sağlayıcı, abonelik sözleşmesinin feshi için sözleşmenin tesis edilmesini sağlayan yöntemden daha ağır koşullar içeren bir yöntem belirleyemez.

(5) Satıcı veya sağlayıcı, tüketicinin aboneliğe son verme isteğini yönetmelikle belirlenen süreler içinde yerine getirmekle yükümlüdür. Aboneliğin belirlenen süreler içinde sona erdirilmediği durumlarda, bu sürelerin bitiminden itibaren mal veya hizmetten yararlanılmış olsa dahi, tüketiciden herhangi bir bedel talep edilemez. Satıcı veya sağlayıcı, fesih bildirimini hüküm ifade etmesinden itibaren on beş gün içinde tüketici tarafından ödenmiş olan ücretin geri kalan kısmını kesinti yapmaksızın iade etmekle yükümlüdür.

(6) Satıcı veya sağlayıcı, abonelik sözleşmesinin feshedilmesi ile ilgili bildirim ve taleplere ilişkin işlemleri yerine getirmek üzere gerekli tedbirleri almak ve gerektiğinde uygun bir sistem kurup bu sistemi kesintisiz olarak açık tutmakla yükümlüdür.

(7) Sözleşmenin zorunlu içeriği, tüketici ile satıcı ve sağlayıcının hak ve yükümlülükleri ile diğer uygulama usul ve esasları yönetmelikle belirlenir.”

Anılan hükme dayalı olarak 24/01/2015 tarihli ve 29246 sayılı Resmi Gazetede Abonelik Sözleşmeleri Yönetmeliği yayımlanmıştır. Söz konusu Yönetmelik, abonelik sözleşmelerinin şekli ve zorunlu içeriğinden, taahhütlü aboneliğe ve ödeme bildirimlerine kadar bir çok hususta hükümler içermektedir.

Tüketici Kanunu ve Abonelik Sözleşmeleri Yönetmeliği, elektrik piyasası açısından istisna içermemektedir. Diğer bir deyişle elektriği ticari veya mesleki amaçlarla kullanmayacak olanlar yapılacak elektrik satışına ilişkin sözleşmeler, Abonelik Sözleşmeleri Yönetmeliğine tabi olup anılan

Yönetmelikteki şekil ve içeriğe uygun olarak düzenlenmeleri gerekmektedir. Bu çerçevede;

- düzenlemeye tabi tarifeden elektrik alanlardan mesken ve aydınlatma abonelerinin perakende satış sözleşmeleri
- müzakereye tabi tarifeden elektrik alanlardan da yine “ticari veya mesleki amaçlarla” hareket etmeyenlerin ikili anlaşmaları anılan Yönetmeliğin kapsamına girmektedir.

C. Abonelik Sözleşmeleri Yönetmeliği İle Elektrik Piyasası Mevzuatı Arasındaki Çelişkiler

Kanaatimizce, Abonelik Sözleşmeleri Yönetmeliği ile elektrik piyasası mevzuatı arasında birçok açıdan tenakuz bulunmaktadır. Aşağıda, anılan Yönetmelikte yer alan düzenlemelerin elektrik piyasası mevzuatı ile çelişen hükümlerinin bir kısmına kısaca değinilecektir:

1) Kullanım Yerinin Enerjilendirilmesi Tarihinin Sözleşmeye Dercedilmesi Bakımından Çelişki

Abonelik Sözleşmeleri Yönetmeliği'nin sözleşmelerin zorunlu içeriğini düzenleyen 6 ncı maddesinin birinci fıkrasının (ç) bendine göre “Malın ilk teslim tarihi veya hizmetin ifasına başlama tarihi”nin sözleşmede yer alması zorunludur.

Tüketici Yönetmeliği'ne göre perakende satış sözleşmesi imzalayan bir tüketicinin elektriğinin bağlanabilmesi için görevli tedarik şirketinin, sözleşmenin imzalanmasını müteakiben aynı gün içerisinde dağıtım şirketine bilgi vermesi¹⁰, akabinde de dağıtım şirketinin imar yerleşim alanında 24 saat içerisinde, imar yerleşim alanı dışında 48 saat içerisinde elektriği bağlaması gerekmektedir.¹¹ Dolayısıyla, kullanım yerini enerjilendirmek dağıtım

¹⁰ Tüketici Yönetmeliği “MADDE 22 – (1) Görevli tedarik şirketi, usulüne uygun olarak yapılan ve imzalanan başvuruları aynı gün içerisinde sonuçlandırır ve kayıt altına alınmak suretiyle aynı gün içerisinde dağıtım şirketine bildirir.”

¹¹ Tüketici Yönetmeliği “MADDE 49- (3) Bu madde kapsamında elektriği kesilmiş olan kullanım yerine ilişkin ilgili yükümlülüklerin yerine getirilmesi üzerine tedarikçiyi ilgilendiren hallerde tedarikçi tarafından aynı gün içerisinde dağıtım şirketine bildirimde bulunulur. Bildirimin yapıldığı andan itibaren veya dağıtım şirketine ilişkin yükümlülüğün yerine getirildiği andan itibaren dağıtım şirketi;

a) İmar yerleşim alanında 24 saat içerisinde,

b) İmar yerleşim alanı dışında 48 saat içerisinde,

şirketinin görevi olması hasebiyle perakende satış sözleşmesi imzalanan tüketicinin elektriğinin hangi tarihte bağlanacağı görevli tedarik şirketinin bilgisinde olan bir husus değildir. Oysa, Abonelik Sözleşmeleri Yönetmeliği ile görevli tedarik şirketinin bilmediği bir tarihin sözleşmeye dercedilmesi zorunlu tutulmaktadır.

2) Tarife İçeriğinin Sözleşmeye Dercedilmesi Hususunda Çelişki

Abonelik Sözleşmeleri Yönetmeliği'nin 6 ncı maddesinin birinci fıkrasının (e) bendine göre "Sözleşme konusu mal veya hizmet bedelinin bir tarife üzerinden hesaplanması durumunda; tüketici tarafından seçilen tarifenin adı, içeriği ve sözleşmenin düzenlendiği tarihteki birim tüketim bedeli ile tüketim dönemi"nin sözleşmede yer alması zorunludur.

Oysa, EPDK tarafından 22/11/2018 tarihli ve 8192 sayılı Kurul Kararı ile standart sözleşme olarak düzenlenerek yayımlanan Perakende Satış Sözleşmesi'nde sadece hangi tarifenin uygulanacağını belirtmesi zorunlu tutulmuş ve fakat birim bedelin sözleşmeye dercedilmesine ihtiyaç duyulmamıştır. Bu çerçevede, tüketiciye uygulanacak tarifenin Perakende Satış Tarifesi ya da Son Kaynak Tedarik Tarifesi (Düşük Tüketimli Tüketici için / Yüksek Tüketimli Tüketici için) olacağına ilişkin bilgi sözleşmede yer almaktadır.

EPK'nın 17 nci maddesinin 6 ncı fıkrasında düzenlemeye tabi tarifeler arasında dağıtım tarifeleri ve perakende satış tarifeleri yer almaktadır. Anılan tarifeler EPDK tarafından belirlenerek tüketicilere uygulanmaktadır. Diğer bir deyişle perakende satış sözleşmesi imzalanan tüketiciye uygulanacak tarife, sözleşmenin diğer tarafı olan görevli tedarik şirketi tarafından belirlenmemektedir. EPDK tarafından düzenlenerek yayımlanan ve tüm Türkiye'de aynı uygulanan hususların sözleşmelerde yer almasına gerek yoktur. Bu ve benzeri hususlar sözleşmelerin hacim olarak büyümesine ve tüketiciler tarafından okunmamasına yol açmaktadır.

3) Güvence Bedeli İadesi Hususunda Çelişki

Abonelik Sözleşmeleri Yönetmeliğinin " Feshin sonuçları" başlıklı 25 inci maddesinin üçüncü, dördüncü ve beşinci fıkraları, "(3) Satıcı veya sağlayıcı, fesih bildirimini hüküm ifade etmesinden itibaren on beş gün

elektrik enerjisini bağlar. Yapılacak bağlama işleminden sonra tüketiciye yazılı olarak bağlama bildirimini bırakılır. Bağlama bildiriminde, bağlama tarihi ile saatine ve son endeks değerine yer verilmesi zorunludur. Ayrıca, bulunması halinde kısa mesaj ile de bildirim yapılır."

içinde tüketici tarafından ödenmiş olan tutarın geri kalan kısmını ve varsa tüketiciden güvence, depozito veya teminat adı altında alınan ücretlerin güncel tutarlarını kesinti yapmaksızın iade etmekle yükümlüdür. (4) Satıcı veya sağlayıcı, fesih bildirimının hüküm ifade ettiği tarihe kadar olan dönem için tüketime konu bedele ilişkin ödeme bildirimini, fesih bildiriminin hüküm ifade etmesinden itibaren on gün içinde tüketiciye göndermek zorundadır. Ancak, elektronik haberleşme sektöründe faaliyet gösteren sağlayıcılar için bu süre dört aya kadar uzatılabilir. (5) Satıcı veya sağlayıcı, üçüncü ve dördüncü fıkralarda belirtilen yükümlülükleri yerine getirirken tüketiciye ilave bir maliyet yüklemeyen mahsuplaşma yöntemini de kullanabilir.” hükümlerini içermektedir.

Elektrik Piyasası Tüketici Hizmetleri Yönetmeliğinin “Güvence bedelinin iadesi” başlıklı 29 uncu maddesinin birinci fıkrasının (a) ve (b) bentleri;

“(1) Perakende satış sözleşmesinin feshi veya sona ermesi veya eski sayacın ön ödemeli sayaçla değiştirilmesi durumunda güvence bedeli iade edilir ve iade işlemini gerçekleştirmek üzere tüketiciden kimlik bilgileri, güncel iletişim bilgileri ve tüketicinin iadenin elden yapılmasını tercih etmemesi halinde güvence bedelinin iade edileceği hesap bilgileri istenir. Bu kapsamda;

a) Güvence bedelinin tespitinde, görevli tedarik şirketinin işletme kayıtları veya tüketicinin güvence bedeli makbuzu esas alınır. Söz konusu kayıt veya belgenin bulunmadığı hallerde; sözleşmenin güvence bedeli alınmadan yapıldığına dair somut bulgu ve belgenin bulunması haricinde, kullanım yerinin işletme kayıtlarındaki bağlantı gücü ve sözleşme başlangıç tarihi dikkate alınarak tespit edilir. İşletme kayıtlarında projenin ya da bağlantı gücünün bulunmaması halinde; kullanım yerinin mevcut bağlantı gücü ile sözleşmenin başlangıcındaki birim bedeller göz önünde bulundurulmak suretiyle belirlenir. Sözleşme başlangıç tarihi tespit edilemeyen tüketiciler için 31/12/2006 tarihi, sözleşme başlangıcı olarak kabul edilir.

b) Tespit edilen nakit güvence bedeli, güncelleme oranı kullanılarak güncellenir. Güncelleme yapılmasını takiben, tüketicinin sonlandırılan perakende satış sözleşmesi kapsamında görevli tedarik şirketine olan tüm borçların ödenmesinden sonra varsa güncellenmiş güvence bedelinin bakiyesi, sözleşmenin sona erme tarihinden itibaren en geç 5 iş günü içerisinde şirket vekili, posta, elektronik fon transferi veya havale gibi tüketicinin talep ettiği ödeme şekline göre iade edilir. İade için, borcun ödenmesi dışında, herhangi bir koşul ileri sürülemez ve belge istenemez.” hükümlerini amirdir.

Abonelik Sözleşmeleri Yönetmeliği'ne göre satıcı veya sağlayıcının, güvence bedelini fesih bildirimının hüküm ifade etmesinden itibaren on beş gün içinde tüketiciye iade etmesi gerekmektedir. Ayrıca fesih bildiriminin hüküm ifade ettiği zamana kadar olan tüketimler için de ek bildirimde bulunulacağı belirtilmekte ve mahsuplaşma yapılması satıcı veya sağlayıcının takdirine bırakılmaktadır.

Tüketici Yönetmeliği'nin 29 uncu maddesinin birinci fıkrasının (a) ve (b) bentleri kapsamında görevli tedarik şirketinin güvence bedelini, sözleşmesinin sona erdiği tarihten itibaren 5 iş günü içinde tüketiciye iade etmesi zorunludur. Tüketicinin son dönem faturası da dahil olmak üzere ödenmemiş borçları varsa görevli tedarik şirketi söz konusu borçları güncellenmiş güvence bedeli üzerinden mahsup edebilecektir. Tüketici sözleşmeyi sonlandırma tarihinde kullanım yerini de tahliye etmiş olacağından sözleşmeyi sonlandırmadan önceki son dönem tüketimleri için tüketicinin kullanım yerine ayrıca bir fatura gönderilerek tüketiciye tekrar bir ödeme süresi tanınmamaktadır. Zira Tüketici Yönetmeliğinin 25 inci maddesinin birinci fıkrasına göre, görevli tedarik şirketi, güvence bedelini kullanım yerinin değişmesi ve/veya perakende satış sözleşmesinin sona ermesi veya sözleşmenin feshi halinde, tüketicinin elektrik enerjisi tüketim bedelini ödememesi ihtimaline karşılık olarak, borcuna mahsup etmek üzere talep etmektedir. Böylece tüketici ve görevli tedarik şirketi sözleşmeye ilişkin mali borçlarını da ifa ederek sözleşmeyi sonlandırmaktadır. Tüketici Yönetmeliğinde tüketicilere ilişkin işlemler genellikle hem dosya üzerinde hem de sahada eylem ve işlemde bulunulmasını gerektirdiğinden ve işgünlerinde tüketiciye erişim daha kolay olduğundan görevli tedarik şirketi ve dağıtım şirketi için öngörülen sürelerde genellikle "gün" yerine "işgünü" ifadesinin tercih edildiği anlaşılmaktadır. Bu çerçevede 5 iş günü süre genel olarak tüketici lehine olmakla birlikte uzun süreli resmi tatillerde aksi durum söz konusu olabilmektedir. Ayrıca tüketicinin son kullandığı elektriğin tutarı ile güvence bedeli arasında mahsuplaşma yapılması zorunlu tutulmakta ve görevli tedarik şirketinin takdirine bırakılmamaktadır.

4) Kullanım Yerini Tahliye Etmenin Haklı Fesih Sebebi Olması Bakımından Çelişki

Tüketici Yönetmeliği'nin tüketimi düşük serbest tüketicilerle imzalanan ikili anlaşmalarla ilgili üçüncü bölümünün "Haklı fesih sebepleri" başlıklı 16 ncı maddesinin birinci fıkrasında; tüketimi düşük serbest tüketicinin, belirli süreli ikili anlaşmayı süresi sona ermeden önce -fıkra da sayılanlarla sınırlı olmamakla birlikte- haklı sebeplerden bir veya birkaçına dayanarak cayma

bedeli ve/veya ceza koşulu ödemeksizin önceden bildirim yapmak suretiyle feshedebileceğini düzenlemektedir. Söz konusu sebeplerden anılan fıkranın (ç) bendinde sayılanlardan biri de “tüketimi düşük serbest tüketicinin başka bir kullanım yerine taşınması ya da başka bir kullanım yerine taşınmaksızın kullanım yerini tahliye etmesi hali(dir.)” Buna göre, tüketicimi düşük serbest tüketicinin kullanım yerini tahliye etmesi hali - başka bir yere taşınınsın ya da taşınmasın- haklı fesih sebebi teşkil eder ve ikili anlaşma cayma bedeli ve/veya ceza koşulu ödemeksizin önceden bildirim yapmak suretiyle feshedilebilir. Oysa Abonelik Sözleşmeleri Yönetmeliği'nin 16 ncı maddesinin ikinci fıkrasına göre taahhütlü aboneliklerde tüketicinin yerleşim yerinin değişmesi ve taahhüt konusu hizmetin tüketiciye yeni yerleşim yerinde aynı nitelikte sunulmasının fiilen imkansız olması durumunda, tüketici aynı maddenin birinci fıkrasında belirtilen tutarları veya herhangi bir bedeli ödemeksizin taahhütlü aboneliğini feshedebilir.

Abonelik Sözleşmeleri Yönetmeliği kullanım yerinin tahliyesini başlıbaşına yeter sebep saymamakta, sözleşme konusu hizmetin yeni kullanım yerinde aynı nitelikte sunulmaması şartının varlığını da gerekli görmektedir. Tüketici Yönetmeliği ise ikili anlaşma kapsamında enerjilendirilen kullanım yerinin tahliyesini tek başına haklı sebep olarak kabul etmektedir.

5) Elektrik Kesintilerine İlişkin Bildirim Yükümlülüğü Kapsamında Çelişki

Abonelik Sözleşmeleri Yönetmeliği'nin “Bildirim” başlıklı 9 uncu maddesi, “Satıcı veya sağlayıcı, bir plan çerçevesinde yapılması öngörülen bakım, kontrol, onarım ve benzeri sebeplerle mal veya hizmet sunumunu durduracak olması halinde, bu durumun başlangıç ve bitiş tarihini en az kırk sekiz saat öncesinden tüketiciye yazılı olarak veya kalıcı veri saklayıcısı ya da basın yayın ve benzeri yollar ile bildirmekle yükümlüdür.” hükmünü içermektedir.

Üretim şirketleri tarafından üretilen elektrik enerjisi, tüketicinin sisteme bağlantı durumuna göre TEİAŞ tarafından işletilen iletim sistemi veya dağıtım şirketleri tarafından işletilen dağıtım sisteminden geçerek tüketicinin kullanım yerine ulaşmaktadır. Nitekim EPK'nın 8 inci maddesine göre TEİAŞ, iletim sistemine bağlı veya bağlanacak olan tüm sistem kullanıcılarına iletim ve bağlantı hizmeti sunmakla; 9 uncu maddesine göre de elektrik dağıtım şirketleri lisanslarında tanımlanan faaliyet bölgelerinde dağıtım sistemine bağlı veya bağlanacak olan tüm dağıtım sistemi kullanıcılarına dağıtım ve bağlantı

hizmeti sunmakla yükümlüdür. Bu minvalde, Elektrik Piyasası Bağlantı ve Sistem Kullanım Yönetmeliği'nin 27 nci maddesinin birinci fıkrasının (b) bendine göre, iletim veya dağıtım sisteminin herhangi bir bölümünün veya enterkonneksiyon hattının TEİAŞ veya dağıtım şirketi tarafından test ve kontrolünün, tadilatının, bakımının, onarımının ya da genişletilmesinin gerektirdiği durumlarda kullanıcının tesis ve teçhizatının bağlantısı veya kullanıcının enerjisi TEİAŞ ve dağıtım şirketleri tarafından kesilebilir. Aynı doğrultuda, Tüketici Yönetmeliği'nin 56 ncı maddesinin dördüncü fıkrası kapsamında, dağıtım veya iletim sisteminde programlanmış bir müdahale nedeniyle meydana gelecek programlı kesintiler hakkında yazılı, işitsel veya görsel basın yayın kuruluşları aracılığıyla ve internet sitesinde, ayrıca isteyen kullanıcılara kısa mesaj veya elektronik posta gönderilmesi suretiyle kesintinin tarih, başlangıç ve sona erme zamanının, kesintinin başlama zamanından en az kırk sekiz saat önce nihai tüketicileri bilgilendirme yükümlülüğü dağıtım şirketlerine yüklenmektedir. EPK ve ilgili mevzuat kapsamında TEİAŞ ve dağıtım şirketleri, yürüttükleri faaliyetler değerlendirildiğinde Tüketici Yönetmeliğine göre "sağlayıcı" olarak nitelendirilebilir. Tüketici, iletim veya dağıtım sisteminden geçerek kullanım yerine ulaşan elektrik enerjisini tedarikçilerden satın almaktadır. Buna karşılık, Abonelik Sözleşmeleri Yönetmeliği'nin 9 uncu maddesi kapsamındaki tüketicileri bilgilendirme yükümlülüğünün hem sağlayıcı hem de satıcı için getirilmiş olduğu görülmektedir. Ancak elektrik piyasası mevzuatının açıklanan emredici hükümleri uyarınca söz konusu yükümlülüğün sadece elektrik dağıtım şirketlerini kapsaması, bu tür kesintiler konusunda sadece dağıtım şirketlerinin tüketicileri bilgilendirmesinin yeterli olması ve tedarikçilerin de ayrıca bir bilgilendirme yapmasının gerekmediği değerlendirilmektedir.

3. Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun İle Abonelik Sözleşmeleri Yönetmeliği'nin Genel Düzenlemeler Olması

Elektrik kullanan tüketiciler açısından anılan tüketicileri korumaya yönelik hükümler içeren EPK ve Teşkilat Kanunu özel kanun iken, Tüketici Kanunu ise genel kanun niteliğindedir. Bu savın gerekçelerini şu şekilde sıralayabiliriz:

- EPK'nın amaç maddesi Kanunun amacını; elektriğin yeterli, kaliteli, sürekli, düşük maliyetli ve çevreyle uyumlu bir şekilde tüketicilerin kullanımına sunulması için, bir elektrik enerjisi piyasasının oluşturulması ve bu piyasada bağımsız bir **düzenleme** ve denetimin yapılmasının sağlanması" olarak belirtmektedir.

- Teşkilat Kanununda, serbest olan-olmayan ayrımı yapılmaksızın tüm tüketicilere güvenilir, kaliteli, kesintisiz ve düşük maliyetli elektrik enerjisi hizmeti verilmesini teminen gerekli düzenlemeleri yapma Kurulun görevleri arasında sayılmıştır.
- Teşkilat Kanunu, tüketici hizmetleri yönetmeliğinin oluşturulmasını Kurumun görevleri arasında saymıştır.

Anılan Kanunlarda yer alan hükümler Tüketici Kanunu'nda yer alan abonelik sözleşmeleri ile ilgili hükümlere göre özel hüküm niteliğindedir. Söz konusu özel hükümler, serbest olan-olmayan, ticari veya mesleki amaçla kullanan ya da kullanmayan ayrımı yapılmaksızın elektrik piyasasındaki tüm tüketicilere ilişkin düzenlemeleri yapma görev ve yetkisini EPDK'ya vermiştir. Tüketici Kanunu ve bu kanuna dayalı olarak çıkarılan Abonelik Sözleşmeleri Yönetmeliği, boşluk bulunması halinde uygulanabilecek genel niteliği haiz düzenlemelerdir.

“Gerçekten kanun koyucu bazen mevcut (genel) bir normun kapsamına giren olaylardan (meselelerden) belirli bir kısmını özelliklerinden ötürü ayrıca düzenlemektedir (özel norm). Böyle bir halde kanun koyucu söz konusu olaylara genel normun değil de münhasıran özel normun uygulanmasını irade etmiş olabilir. Bu takdirde kanun koyucunun amacına uygun olarak özel norm genel normu bertaraf eder (lex specialis derogat legi generali)”¹².

Gözler'e göre genel hüküm-özel hüküm niteliğinin tespitinde şu hususlar dikkate alınır.

- Uygulama alanı diğerine göre geniş olan hüküm genel hükümken dar olan özel hükümdür.
- Genel hükmün içeriğine bakıldığında konuyu ana hatlarıyla düzenlediği görülürken özel hüküm genel hükümle düzenlenenin belli bir kısmını, türünü, düzenler veya “düzenlenen şeye yer,zaman, konu ve kişi bakımından istisnalar getirir.”
- Genel hükmün varlığı halinde özel hükmün bulunmaması boşluk çıkarmaz, zira olaya genel hüküm uygulanır.¹³

¹² ÇAĞA, s. 368.

¹³ GÖZLER, (2013), s. 347; Sözer'de bir normun diğerine göre ilave özellikler taşıması halinde özel karakterli olduğunu belirtmektedir. bkz. SÖZER, s. 117.; Çağa'ya göre “Bir hükmün maddi unsurunda daima diğer bir hükmün maddi unsuru ve buna ilaveten diğer bazı vakıa

Elektrik piyasasındaki tüketiciler açısından (mesken ve aydınlatma abone grubundaki) Tüketici Kanunu ve Abonelik Sözleşmeleri Yönetmeliği genel düzenlemeler iken EPK, Teşkilat Kanunu ve Tüketici Yönetmeliği özel düzenlemelerdir. Bu minvalde, EPK, Teşkilat Kanunu ve Tüketici Yönetmeliğinde hüküm bulunmaması halinde Tüketici Kanunu ve Abonelik Sözleşmeleri Yönetmeliği, içerdikleri hükümler itibariyle uygulanabilir niteliktedir.

Diğer taraftan, EPK, Tüketici Kanunundan önce yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Hukuki açıdan ifade etmek gerekirse önceki tarihli özel kanun ile sonraki tarihli genel kanun arasında çatışma söz konusudur. Gözler'in de ifade ettiği üzere aynı düzeyde yer alan önceki özel kanun ile sonraki genel kanun arasında çatışmanın hangi ilkeye- *lex posterior*, *lex specialis*- göre çözüleceği konusunda kesin bir kural bulunmamakta, konu doktrinde tartışmalı olmakta, ağır basan görüşe göreyse “önceki tarihli özel kanun(un), sonraki tarihli genel kanun ile yürürlükten kaldırılamayacağı”¹⁴ kabul edilmektedir. Dolayısıyla özel kanun niteliğinde olan EPK ve Teşkilat Kanunu, genel kanun niteliğindeki Tüketici Kanununa göre öncelikle uygulanır.

Diğer bir önemli gerekçemiz de sistematik yorum yapılmasına dayanmaktadır. Buna göre Tüketici Kanunu ve Abonelik Sözleşmeleri Yönetmeliği'nin kapsamına giren tüketiciler mesken ve aydınlatma abone gruplarına dahil olan tüketicilerdir. Anılan tüketiciler için EPDK'nın düzenleme yapamaması ve fakat bu tüketiciler dışındaki tüketicilerden sanayi, ticarethane ve tarımsal sulama abone gruplarında yer alan tüketiciler için aynı kurumun düzenleme yapabileceğinin kabulü kendi içinde açık bir çelişki oluşturmaktadır. Sistematik yoruma göre “tek tek hukuk kurallarının anlamlandırılmasından ziyade, tüm hukuk kurallarının tutarlı bir bütün

veya vakıalar yer alıyorsa bu takdirde birinci hüküm ikincisine nisbetle özel, ikincisi de birincisine nisbetle genel hüküm niteliğindedir” bkz. ÇAĞA, s. 370.

¹⁴ GÖZLER, (2013), s. 350; Çağa'ya göre “Diğer bir deyişle «*lex specialis derogat legi generali*» (özel hüküm genel hükmü bertaraf eder) esası da tıpkı «*lex posterior derogat legi priori*» (Sonraki kanun kendisine aykırı olan önceki kanunu yürürlükten kaldırır) esası gibi bağlayıcı nitelikte bir müsbet hukuk normu olmayıp ancak kanun koyucunun bunu arzu ve irade etmiş olması halinde geçerlidir. Kanun koyucunun kasdının bu yönde olduğu nereden anlaşılacaktır? Kanun bazen bunu direkt veya dolaylı olarak bizzat açıkça ifade eder..... Kanun koyucu maksadını bu suretle (direkt veya dolaylı olarak) açıklamamışsa ve maddenin yazılış tarzından da bu konuda bir sonuca varılamıyorsa bu takdirde kanunun özel hükümle güttüğü amaca bakılmak lazımdır. Genel, hükmün alternatif (seçimlik) olarak uygulanması özel hükümle güdülen amacı akim bırakacaksa özel hükmün (*exclusif* = genel hükmü bertaraf edici) olduğu kabul edilmelidir.” Bkz. ÇAĞA, s. 373-374.

oluşturacak şekilde yorumlanması"¹⁵ esas olduğundan kanaatimizce, EPK ve Teşkilat Kanunu kapsamına giren tüketiciler açısından EPDK'nın özel yetkili makam olduğunun kabulü gerekmektedir. Üstelik, tüketicinin korunmasını gerektiren en önemli nedenler olarak bilgi dengesizliği, piyasa hakimiyetinin ve yoğunlaşmanın artması ile güç dengesizliğinin gösterildiği¹⁶ düşünüldüğünde anılan nedenlerin oluşup oluşmadığı ve bu kapsamda tüketicinin ne zaman ve nasıl korunması gerektiği hususlarında en doğru ve isabetli değerlendirmeleri yapabilecek ve hukuksal çözümleri-koruma mekanizmalarını ortaya koyabilecek olan da EPDK'dır.

4. Sonuç

Elektrik piyasası mevzuatı kapsamında tüketici kavramı Tüketici Kanunu'ndaki tanımdan daha geniş bir içeriğe sahiptir. Elektrik piyasasında kullanım amacına bakılmaksızın elektrik kullanan her kişi tüketici kabul edilmekte iken Tüketici Kanunu'na göre ticari veya mesleki olmayan amaçlarla elektrik kullananlar tüketici olarak tanımlanmaktadır. Bu çerçevede düzenlemeye tabi tarifeden elektrik alanlardan mesken ve aydınlatma abone grubundaki tüketiciler ile müzakereye tabi tarifeden elektrik alanlardan da yine ticari veya mesleki amaçlarla hareket etmeyenler anılan Kanunun düzenleme alanına girmektedir.

Tüketici Kanuna dayalı olarak Kanun kapsamına giren tüketicileri korumak için çıkarılan Abonelik Sözleşmeleri Yönetmeliği'ndeki hükümler ile elektrik piyasası mevzuatındaki hükümler arasında çelişkiler bulunmaktadır. Söz konusu çelişkili hükümler tüketicilerle akdedilecek sözleşmelerin içeriği hususunda da farklılıkların oluşmasına neden olmaktadır.

Kanaatimizce, elektrik piyasası mevzuatı kapsamındaki tüketiciler açısından, tüketicileri korumaya yönelik hükümler içeren EPK ve Teşkilat Kanunu, Tüketici Kanununa göre özel kanun niteliğindedir. Teşkilat Kanununda; serbest olan-olmayan, ticari veya mesleki amaçla kullanan ya da kullanmayan ayrımı yapılmaksızın tüm tüketicilere güvenilir, kaliteli, kesintisiz ve düşük maliyetli elektrik enerjisi hizmeti verilmesini teminen gerekli düzenlemeleri yapma Kurulun görevleri arasında sayılmış ve tüketici hizmetleri yönetmeliğini oluşturma görevi EPDK'ya verilmiştir. Önceki tarihli özel Kanunlar olan EPK ve Teşkilat Kanunu ile bu kanunlara dayalı

¹⁵ GÖZLER, (1998), s. 169; Ayrıca bkz. AYBAY / AYBAY, s. 311-312.

¹⁶ BAYKAN, s. 21 v.d.; KARA KILIÇARSLAN, s. 185-186.

olarak çıkarılan ikincil mevzuat hükümleri genel kanun niteliğindeki Tüketici Kanunu ve Abonelik Sözleşmeleri Yönetmeliğine göre öncelikle uygulanır. Bu çerçevede, elektrik kullanan tüketiciler açısından, Abonelik Sözleşmeleri Yönetmeliği ile özellikle Tüketici Yönetmeliği'nin de içinde bulunduğu elektrik piyasası mevzuatı arasında çelişki bulunması durumunda elektrik piyasası mevzuatı öncelikli olarak uygulanmalıdır.

KAYNAKÇA

- ASLAN, İ. Yılmaz: **Tüketici Hukuku**, 3. Baskı, Ekin Kitabevi, Bursa, 2006.
- AYBAY, Aydın / AYBAY, Rona: **Hukuka Giriş**, 8. Baskı, İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları, İstanbul, 2012.
- BAYKAN, Renan: **Tüketici Hukuku**, 2. Baskı, İstanbul Ticaret Odası Yayın No: 2005-41, İstanbul, 2005.
- ÇAĞA, Tahir: “Özel Hüküm Genel Hükmü Daima Bertaraf Eder mi?”, **Türkiye Barolar Birliği Dergisi**, S. 1991/3, s. 366-375.
- CEVLAN, Durmuş: **Elektrik Tedarik Sözleşmelerinde Bedel**, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2012.
- GÖZLER, Kemal: **Hukukun Genel Teorisine Giriş Hukuk Normlarının Geçerliliği Ve Yorumu Sorunu**, US-A Yayıncılık, Ankara, 1998.
- GÖZLER, Kemal: **Hukuka Giriş**, 10. Baskı, Ekin Yayınevi, Bursa, 2013.
- KADIOĞLU, Kamil: **Gerekçeli-Açıklamalı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun Yargıtay Kararları ve ilgili Mevzuat**, 2. Baskı, Turhan Kitabevi, Ankara, 2005.
- KARA KILIÇARSLAN, Seda: “Tüketici Sözleşmelerinde Bilgilendirme Yükümlülüğü”, **Hacettepe HFD**, 5(2), s. 183-222.
- SÖZER, Ali Nazım: **Hukukta Yöntembilim**, 4. Baskı, Beta Yayınevi, İzmir, 2013.
- YAVUZ, Mustafa: **Elektrik Enerjisi Tedarik Sözleşmeleri**, Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2011.

İnternet: www.epdk.org.tr